

Lars Bilstad trodde terrorgrupper hadde opprettet våpenlageret i Urdalen påsken 1973.

-Tatt for terroristvåpen

- Da våpenlageret i Urdalen ved Ualand ble funnet, trodde vi først det tilhørte terrorister. Av den grunn ble både politi og militære myndigheter varslet.

Av Jan-Petter Helgesen og Egil Eriksson (foto)

Tidligere kapteinløytnant Lars Bilstad opplyser til Aftenbladet at han slo alarm da hans niese og hennes familie fortalte ham om det velfylte våpenlageret de hadde funnet i steinuren langfredag i 1973. Kapteinløytnantens arbeidstid den gang i sikkerhetsstaben i Forsvarets overkommando i Oslo og var på påskeferie på famillegården på Bilstad da funnet ble gjort.

Hans niese Liv Randi Bilstad Sørnes som den gang var 11 år, hadde ved en tilfeldighet kommet over det store lageret i en hule ved Urdalsvatnet. Bilstad ble overrasket da han så hvor omfattende depotet var.

nant på Odderøya festning i Kristiansand.

Som pensjonist etablerte han seg først i Puerto del la Cruz på Teneriffe. I nesten 14 år drev han gård og bilvaskeri på den spanske kanariøya før han vendte hjem og slo seg ned i barndomsbygda, Ualand.

Lokale folk

Folkene bak våpenlageret har aldri blitt kjent offentlig. Bilstad er imidlertid ikke i tvil om at lokalkjente folk må ha stått for virksomheten.

Personer utenfra ville for lett bli lagt merke til på Ualand. Det hadde også skapt rykteflom dersom bygdefolket oppdaget stadig trakk av ukjente i dalen.

Fremmede ville heller ikke funnet gjemmestedet. Bare lokalkjente folk kunne vite om den store hulen mellom kjempeblokkene et stykke oppe i fjellsiden.

Da politi og militære representanter kom til Ualand ble våpen som det velkjente geværet US Carabin, ammunisjon og sprengstoff fraktet bort. Klær, ski og annet brennbart materiell havnet på bålet.

Selv om han var engasjert med sikkerhetsarbeid i overkommandoen i Oslo hadde han ingen anelse om opprinnelsen til det rikholdige lageret i Urdalen. Heller ikke var han kjent med at det i Norge fantes grupper som var opprettet i hemmelighet for å drive sabotasje eller gerilja mot en eventuell fiende.

- Våpenlageret kunne tilhørt både norske eller utenlandske terrorgrupper. Det er ikke å nekte at oppdagelsen i hulen virket mistenkelig, sier Bilstad.

Utstyret besto av en blanding gammelt og nytt materiell. Det var også tydelig å se at folk hadde vært i hulen og tuklet med sakene.

Uten betydning

Organisasjonen bak det hele ble først kjent da pressen begynte å skrive om saken. Identiteten til bakmennene er derimot fortsatt ukjent. Selv hørte Bilstad aldri senere noe om saken fra sine foresatte eller andre innen Forsvaret.

- Jeg har heller ingen grunn til å tro at varslet om våpenfunnet og oppstyret som fulgte fikk noen karrieremessig ulempe for meg, understreker Bilstad.

Hans militære løpebane startet i kystartilleriet på Oscarsborg festning i Oslofjorden i 1947. I 1982 avsluttet han tjenesten som kapteinløytnant.

Oppstyret omkring funnet gjorde at militære myndigheter motstrebende måtte vedgå at lageret tilhørte en av mange hemmelige grupper som omkring 1950 var dannet flere steder i landet. Hensikten var å drive motstand mot en eventuell okkupasjonsmakt.

Bakgrunnen for organisasjonen var et hemmelig stortingsvedtak i 1950. Den skjulte aktiviteten var derfor fullt lovlig.

Agentene som skulle dra nytte av utstyret var stort sett folk med erfaring fra underjordisk virksomhet under krigen. Etterhvert som karene ble eldre skjedde liten eller ingen nyrekruttering.

Virksomheten gikk stadig mer i glemmeboken. Da våpennettverket ble avslørt påsken 1973, var saken ukjent for både Korvald-regjeringen og den tidligere Borten-regjeringen.

Datidens politiske myndighet ville ikke påta seg det politiske ansvaret. 45 år etter opprettelsen av den hemmelige hæren føler mange av deltakerne seg fortsatt bundet av det livsvarige taushetsløftet de måtte avgi ved opptakelsen.

Ingen ansvarlig myndighet har funnet det bryet verd å heve løftet fra dengang. Det beklager flere av de tidligere motstandsfolkene.